

Bli med

å spre lærdom om NFFs
unike utviklingsarbeid

- LÆRERVEILEDNING

Bli med å spre lærdom om NFFs unike utviklingsarbeid

NFF er en aktiv bidragsyter i internasjonalt utviklingsarbeid. I samarbeid med UD og NORAD har NFF lyktes med prosjekter hvor idretten har vært et viktig virkemiddel.

Utarbeidet av Gaute Brovold og Anders Størk Søvik for Norges Fotballforbund

Produksjon og layout: Sportmedia AS

Foto: CCPA, KnRC, FFAV, SOS barnebyer, Julian Wainwright, NFF, og Pham Cu

Les mer om det internasjonale arbeidet NFF driver med på www.fotball.no

NFF har ønske om og ressurser til å spre kompetanse og kunnskap om fotball, og gjennom dette arbeidet har NFF kunnet jobbe med sin visjon også i u-land: Fotballglede – muligheter og utfordringer for alle. Fotball har gjennomslagskraft i alle regioner, og fotball har egenskapene til å skape likeverd og bygge broer mellom kulturer.

Ved å gjennomføre noen av de vedlagte undervisningsoppleggene kan du være med å spre lærdom og informasjon om fotballens funksjon i hjelpearbeidet NFF gjør i u-land.

Vedlagt ligger seks undervisningsopplegg som er utarbeidet av to pedagoger. De arbeider til daglig som lærere i henholdsvis barneskole og ungdomsskole.

Undervisningsopplegget passer nok best for 5.-9. trinn. Metodene som skisseres er funksjonelle og nyttige og er godt utprøvd i undervisning på både barne- og ungdomsskole.

Gode pedagoger i skolene vil kunne finne mye matnyttig i undervisningsoppleggene.

Den enkelte lærer kan selvsagt bruke oppleggene på den måten de selv måtte finne best. Alle oppleggene kan benyttes uavhengig av hverandre, og det er også mulig kun å velge seg ut deler av oppleggene.

Gjennom oppgavene vil elevene kunne få trening i:

- arbeid med begreper
- læringsstrategier
- tekstsaking
- tolkning og refleksjon knyttet til fotografier

Alle som prøver ut undervisningsopplegget er med i trekning av et sett med fotballer, besøk på fotballmuseet, og en tippeligakamp for klassen.

For å være med å trekningen må du sende tilbakemelding og en kort tekst om hvordan opplegget har fungert i klassen til: skole@fotball.no Lykke til!

Undervisningsopplegg 1:

NFFs internasjonale arbeid - bildeanalyse

I denne oppgaven er bilder utgangspunktet. Bildene finner du på egen presentasjon. Bildene bør vises gjennom projektor på lerret eller elektronisk tavle.

Den følgende teksten kan danne bakgrunn for bildene. Lærer kan selv velge hvorvidt teksten bør formidles til elevene før eller etter man har jobbet med bildene.

Norges Fotballforbund er samarbeidspartner i en rekke internasjonale utviklingsprosjekter. I samarbeid med UD og NORAD har NFF lykkes med prosjekter hvor idretten har vært et viktig virkemiddel. NFF har ønske om og ressurser til å spre kompetanse og kunnskap om fotball, og gjennom dette arbeidet har NFF kunnet jobbe med sin visjon også i u-land:

Fotballglede – muligheter og utfordringer for alle.

Fotball har gjennomslagskraft i alle regioner, og fotball har egenskapene til å skape likeverd og bygge broer mellom kulturer. NFF arbeider med å kurse trenere, dommere og instruktører blant annet i Vietnam, Mali, Zambia, Burma og Irak/Midtøsten.

Arbeidet er fundert på viktige verdier for NFF – aktivisering, inkludering og fellesskap. Målet videre er at de opplærte personene i lokalmiljøene skal lære opp nye ressurspersoner på lokale seminarer uten NFF. De har valgt å satse på ulike prosjekter i de ulike områdene. I Vietnam har NFF startet fotballag for funksjonshemmede. I Mali har NFF fokusert på å legge til rett for jente- /kvinnefotball. I Irak har NFF jobbet for å bringe sammen barn fra ulike religioner på samme fotballag.

Vis ett og ett bilde fra bildepresentasjonen. Bruk spørsmålene til å skape refleksjon og aktivitet hos elevene gjennom:

- Samtaler i grupper
- Samtaler i plenum
- Skriftlige besvarelser

Spørsmål til bildene:*

1 Hva er det første du legger merke til på bildet?	2 Hvem er det du ser på bildet?	3 Hva viser de med kroppsspråk og ansiktsuttrykk? Gleder? Engasjement? Stolthet?	4 Tror du personen(e) på bildet sier noe? Hva?
5 Hvor er bildet tatt?	6 Hva er det som skjer på bildet?	7 Hva har skjedd rett før bildet ble tatt?	8 Hva skjer etter at bildet har blitt tatt?
9 Hva slags stemning synes du bildet skaper?	10 NFFs verdigrunnlag er: <i>Fotballglede - muligheter og utfordringer for alle - passer denne visjonen til noen av bildene?</i>	11 Kan du finne ord som kan beskrive det som bildet uttrykker?	12 Kan du gi bildet et navn?

* Bildene følger på de neste sidene

1.

Midtøsten

2.

Kosovo

3.

Midtøsten

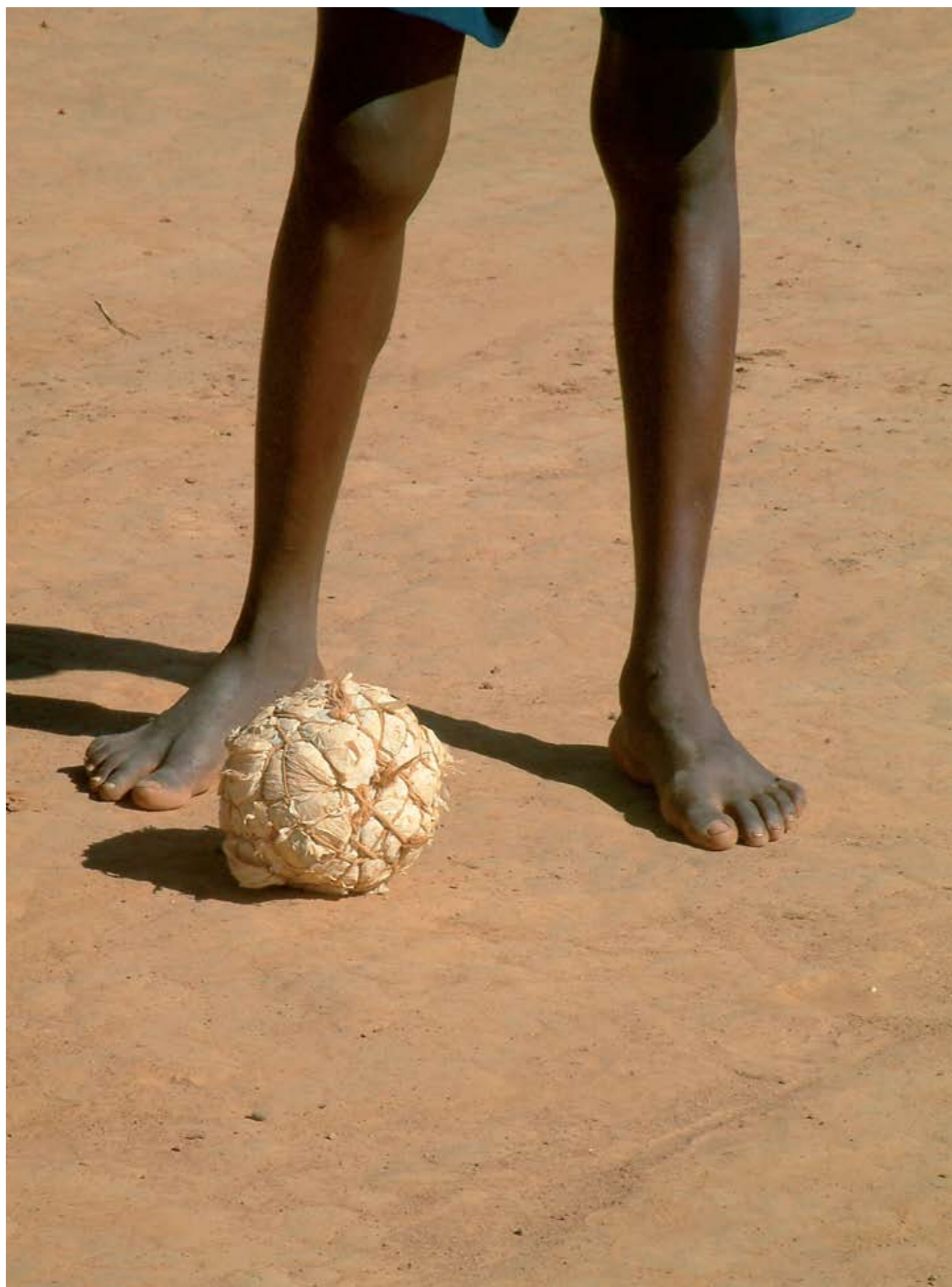
4.

Zambia, Afrika

5.

Zambia/Lusaka, Afrika

6.

Babylon, Irak

5.

Jordan

6.

Vietnam

Undervisningsopplegg 2:

Idrettens verdigrunnlag - arbeid med begreper

Elevene skal her arbeide med de følgende oppgavearkene. Det følger også med et forslag til ferdig utfylt begrepsskjema.

NFFs visjon er *Fotballglede - muligheter og utfordringer for alle*. For å fremme denne visjonen, er aktivisering, inkludering og fellesskap sentrale verdier i det internasjonale arbeidet til NFF.

Aktivisering - inkludering - fellesskap

- 1.** Hva betyr disse tre begrepene som er nevnt over? Fyll ut skjema for begrepsforklaring på motsatt side til hvert av begrepene ovenfor.
- 2.** Velg blå eller grønn.
- Lag en tegning som passer til ett av begrepene.
- Lag en tegneseriestripe som passer til ett av begrepene.
- 3.** Velg ut ett av begrepene. Skriv en kort saktekst der du får frem din mening om hvorfor aktivisering, inkludering og fellesskap er viktig. Bruk begrepet som tittel til teksten din.
- 4.** Skriv en fortelling hvor overskriften enten er aktivisering, inkludering eller fellesskap.

Begrepsskjema

Begrep:

Synonymer:

Definisjon / forklaring av begrepet:

På hvilken måte kan utdanning gi deg dette?

På hvilken måte kan fotball gi deg dette?

Flere eksempler:

Eksempel på ferdigutfyllt:

Begrepsskjema

Begrep:

Felleskap

Synonymer:

Sameksistens

Samband

Samhörighet

Definisjon / forklaring av begrepet:

Det å gjøre noe sammen med andre mennesker.

Det å forholde seg til andre mennesker i samme miljø.

Det å dele opplevelser med andre. Det å ha venner.

På hvilken måte kan utdanning gi deg dette?

Gjennom sosiale aktiviteter på skolen (møter andre mennesker). Du lærer å være i miljø med andre. Lærer de sosiale kodene. Få gode og dårlige opplevelser med andre mennesker.

På hvilken måte kan fotball gi deg dette?

Lagspill. Jobbe mot et mål med andre. Samme interesse. Bindes sammen av samme interesse. Gleder og sorg deles med andre. Det å være avhengig av andre for selv å kunne lykkes. Ta vare på hverandre for at resultatet skal bli bedre.

Flere eksempler:

Nettsamfunn - Grupper etc, på nettet. Naboer. Familie

Undervisningsopplegg 3:

Utdanning er viktig - tekstskaping

Norges Fotballforbund er samarbeidspartner i en rekke internasjonale utviklingsprosjekter. I samarbeid med UD og NORAD har NFF lykkes med prosjekter hvor idretten har vært et viktig virkemiddel.

NFF har ønske om og ressurser til å spre kompetanse og kunnskap om fotball, og gjennom dette arbeidet har NFF kunnet jobbe med sin visjon også i u-land: *Fotballglede – muligheter og utfordringer for alle*. Fotball har gjennomslagskraft i alle regioner, og fotball har egenskapene til å skape likeverd og bygge broer mellom kulturer. NFF arbeider med å kurse trenere, dommere og instruktører blant annet i Vietnam, Mali, Zambia, Burma og Irak/ Midtøsten. Arbeidet er fundamentert på idrettens verdigrunnlag helse, glede, fellesskap og ærlighet. Målet videre er at de opplærte

personene i lokalmiljøene skal lære opp nye ressurspersoner på lokale seminarer uten NFF. De har valgt å satse på ulike prosjekter i de ulike områdene. I Vietnam har NFF startet fotballag for funksjonshemmede. I Mali har NFF fokusert på å legge til rett for jente- / kvinnefotball. I Irak har NFF jobbet for å bringe sammen barn fra ulike religioner på samme fotballag. Denne oppgaven fokuserer på utdanning, og viktigheten av dette. Målet med oppgaven er å få elevene til å se viktigheten i det å gå på skole og få seg en utdanning.

Elevene skal forholde seg til følgende problemstillinger:

a) Hva er det mennesker lærer gjennom å gå på skole og ta utdanning?

- Først: to minutter hurtigskrivning. Individuelt
- Så; grupper på 2-4 personer. Elevene leser det de har skrevet for hverandre, og samordner stoffet sitt.
- Deretter presenterer gruppene det de har funnet for resten av klassen.

b) Hvordan hadde livet ditt vært hvis du ikke gikk på skole?

- Følge samme fremgangsmåte som under a)
- Noe av dette kan jo bli problematisk uten utdanning: Ikke kunne lese: Internett, chat, sms, lese blader, aviser, se filmer på engelsk (kan ikke lese underteksten), i butikken, arbeidslivet, lese reklame og annen informasjon, kunnskap om diverse, bruksanvisninger. Ikke kunne regne: arbeid, lønn, butikken, rabatt, regninger, budsjett, kontroll på økonomien. Annet: Utdanning er viktig for å kunne forstå samfunnet rundt seg, flere yrkesmuligheter, yrker som får samfunnet til å utvikle seg.

c) Hvordan ville samfunnet vårt blitt hvis ingen gikk på skole?

- Følge samme fremgangsmåte som under a) og b)

Undervisningsopplegg 4: Etiske dilemmaer - diskusjonstema fra idretten

Lærer leser følgende tekst / elevene leser selv.

Under fotball-VM i 1986 spilte Argentina mot England. Det var kvartfinale, og begge lag øynet muligheten til å nå finalen i verdens viktigste fotballturnering. I denne kampen, som Argentina vant 2-1, skårte den argentinske spilleren, Diego Maradona, ett av målene med en tydelig viljehands. Han hoppet opp sammen med den engelske keeperen, strakk armen over hodet, og slo ballen inn i mål. Dommeren så ikke forseelsen, og målet ble godkjent. (Denne hendelsen finnes i utallige filmversjoner på nettet. Søk: Maradona + hand of god)

Oppgaver til elevene:

Det kan være hensiktsmessig at elevene blir bevisstgjort på hvor viktig denne kampen var for de involverte, og at et VM-sluttspill kanskje er det største en fotballspiller kan oppleve. I tillegg kommer faktorer som lagkamerater, trener, økonomi, tilhøreres forventninger, en nasjons stolthet osv. Valgene blir muligens litt mer problematiserte hvis man har dette bakteppet å ta hensyn til.

- Hva ville du gjort i samme situasjon?
- Hva mener du er riktig å gjøre?
- Sett at Maradona hadde innrømmet handsen: hvilke konsekvenser hadde dette fått?
- Da Maradona i ettertid ble konfrontert med hendelsen, ville han ikke si så mye om hvorvidt dette var juks eller ikke. Det han imidlertid sa, var at han skårte ved hjelp av "Guds hånd". Hva synes du om denne forklaringen?
- Argentina vant denne turneringen i 1986, og ble dermed verdensmestere etter å ha spilt en uavgjort kamp i gruppespillet, for så å vinne resten. De slo blant annet Vest-Tyskland med 3-2 i finalen. Var de verdige vinnere? Begrunn svaret ditt.

Undervisningsopplegg 5:

Fotball, fordeler og ulemper - skrive saktekster

Her kan det være nødvendig med en øvelse som aktiverer forkunnskapen, og som vil gi elevene flere innfallsvinkler til temaet. Idemyldring / tankekart / skjematisk oppsett av fordeler og ulemper ved fotball, vil øke elevenes forutsetninger for å få til oppgaven.

Noen eksempler:

Fotball

Fordeler

- Fotballens egenverdi: det å ha det gøy
- Fellesskap, få et nettverk, venner, samhold
- Lærer å måtte forholde seg til andre, i et lag, ha et felles mål, backe hverandre opp
- Helsemessig gevinst. Bra både for samfunnet og enkeltpersonen
- Lærer å takle medgang og motgang
- Skaper glede – også for tilskuere. Folk får en tilhørighet til noe. Også et fellesskap for de som ser på
- Et klasseløst spill. Alle har muligheter. Både innenfor ett og samme lag, og når det gjelder muligheten til å bli god
- Knytter sammen mennesker på tvers av religioner, kulturer, kjønn og alder. Bygger broer
- Gir drømmer
- En vei ut av fattigdom for noen
- Fokus på fair play – det å opptre ærlig

Ulemper

- Fotball tar for stor plass, både i media og i samfunnet. Fortrenger andre, mer viktige ting
- Noen mislykkes og får dårlige opplevelser
- Noen kan spille for lag med dårlig lagånd, erting, mobbing, det å føle seg dårligere enn de andre
- Mye skader. Kan gi varige men, dyrt for samfunnet
- Dårlig supporterkultur. Vold, hat, stygge tilrop, rasisme. Hooliganisme, casuals
- Drømmen om å bli fotballspiller kan gå på bekostning av utdanning
- Unge fotballspillere i deler av verden kan bli utnyttet av kyniske agenter. Nesten menneskehandelaktig
- Mangel på fair play. Dårlige verdier. Unge tar etter idolene sine, som banner, klager på dommeren, jukser (hands etc)
- For mye penger i fotballen. Man glemmer kanskje meningen med spillet. Kun de rikeste lagene har reelle muligheter til å vinne liga og mestreskap
- De beste spillerne ser på seg selv som stjerner, med mye penger, flotte biler, moteklær, egoistisk opptreden

- a) Skriv en faktatekst om hva som er positivt og negativt med fotball.
- b) Skriv et debattinnlegg til en avis der du kommer med din mening om at aviser og TV, hver dag, omtaler fotball.
- c) Fotball er verdens mest utbredte idrett. I følge en undersøkelse, utført av FIFA i 2001, så spilles fotball av over 240 millioner mennesker i over 200 land. Fotball tar også stor plass i dagens mediebilde. På TV, i radioen og i aviser tar fotballen stor plass. Skriv en drøftende artikkel der du ser nærmere på fotball, og tar for deg hva som er positivt og hva som er negativt med fotball, både for enkeltindividet og for samfunnet.

Undervisningsopplegg 6:

NFFs internasjonale arbeid - tekstskaping gjennom nøkkelord

Norges Fotballforbund er samarbeidspartner i en rekke internasjonale utviklingsprosjekter. I samarbeid med UD og NORAD har NFF lykkes med prosjekter hvor idretten har vært et viktig virkemiddel.

NFF har ønske om og ressurser til å spre kompetanse og kunnskap om fotball, og gjennom dette arbeidet har NFF kunnet jobbe med sin visjon også i u-land: *Fotballglede – muligheter og utfordringer for alle.* Fotball har gjennomslagskraft i alle regioner, og fotball har egenskapene til å skape likeverd og bygge broer mellom kulturer. NFF arbeider med å kurse trenere, dommere og instruktører blant annet i Vietnam, Mali, Zambia, Burma og Irak/Midøsten. Arbeidet er fundamentert på idrettens verdigrunnlag helse, glede, fellesskap og ærlighet. Målet videre er at de opplærte personene i lokalmiljøene skal lære opp nye ressurspersoner på lokale seminarer uten NFF. De har valgt å satse på ulike prosjekter i de ulike områdene. I Vietnam har NFF startet fotballag for funksjonshemmede. I Mali har NFF fokusert på å legge til rett for jente- /kvinnefotball. I Irak har NFF jobbet for å bringe sammen barn fra ulike religioner på samme fotballag. I denne oppgaven skal elevene få høre om denne måten å hjelpe barn på, for deretter å skape en tekst ut i fra det de har hørt. Kort fortalt er metoden slik: Lærer leser opp en tekst for klassen. Deretter leses teksten opp på nytt setning for setning. Elevene skriver ett nøkkelord til hver setning. Til slutt vil de sitte med et visst antall nøkkelord. Ut i fra disse skal elevene skrive en faktatekst med samme innhold som den de hørte bli lest opp.

Slik går du frem:

Før teksten blir lest opp er det viktig at elevene blir forberedt på emnet de skal skrive om. Innholdet i teksten skal ikke være noen overraskelse.

- 1. Les opp teksten i sin helhet:**
"NFF har holdt på med hjelpearbeid i mange år. Tidligere pleide de å sende utstyr til de fattige landene. I dag bruker de fotball for å hjelpe. NFF lærer opp fotballtrenere i fattige land. Trenerne kan starte fotballag for barna. NFF trener også opp fotballdommere. Dommerne kan dømme fotballkampene barna spiller. På denne måten håper NFF at fire ting skal skje: Barna opplever glede. Barna opplever mer aktivitet. Barna opplever fellesskap. Barna opplever inkludering."
- 2. Les opp en og en setning, elevene skal nå skrive ned ett nøkkelord fra hver setning.**

Om nødvendig må det forklares hva et godt nøkkelord er. Elevene på gruppa får ca. ett minutt til å bli enige om

Det kan anbefales at elevene jobber i mindre grupper i denne oppgaven, for eksempel to og to.

hvilket ord de skal velge. Setningen bør gjentas en til tre ganger, og det kan være lurt å finne et nøkkelord fra den første setningen i plenum: *"Nå skal jeg lese opp en og en setning. Dere skal skrive ett nøkkelord fra denne setningen. Nøkkelordet skal hjelpe dere når dere skal skrive teksten til slutt. Gruppa må bli enige slik at alle skriver ned det samme ordet."*

- NFF har holdt på med hjelpearbeid i mange år.
- Tidligere pleide de å sende utstyr til de fattige landene.
- I dag bruker de fotball for å hjelpe.
- NFF lærer opp fotballtrenere i fattige land.
- Trenerne kan starte fotballag for barna.
- NFF trener også opp fotballdommere.
- Dommerne kan dømme fotballkampene barna spiller.
- På denne måten håper NFF at fire ting skal skje:
 - Barna opplever glede
 - Barna opplever mer aktivitet
 - Barna opplever fellesskap
 - Barna opplever inkludering

- 3. Elevene skal nå skrive en tekst med samme innholdet som den som ble lest opp.**

Det skal være en setning for hvert nøkkelord, og nøkkelordet skal være med i setningen. Alle på gruppa skal skrive identisk tekst, og de skal hjelpe hverandre med setningsoppbygning, rettskriving, tegnsetting, etc.

- 4. Tekstene leses opp. Samtale i klassen:**
Er innholdet i tekstene deres like?

- 5. Les opp originalteksten. Samtale på gruppa:**
Har dere gjenskapt teksten som ble lest opp godt?

- 6. Avslutning, samtale i klassen:**
 - Er glede, aktivitet, fellesskap og inkludering viktig for de som lever i fattige land?
 - Kan fotball skape glede? Aktivitet? Fellesskap? Inkludering?
 - Tror dere NFF klarer å hjelpe fattige barn på denne måten?